

Sportakkoord Eemsdelta i.o.

Klaar voor de start

Voorwoord

Voor u ligt het Sportakkoord Eemsdelta i.o. Om meerdere redenen is dit Sportakkoord bijzonder.

Bijzonder, omdat we vooruitlopend op het ontstaan van onze nieuwe gemeente Eemsdelta al gezamenlijk één Sportakkoord hebben gemaakt.

Bijzonder, omdat we het Sportakkoord in heel korte tijd met elkaar – inwoners, sport-, zorg- en welzijnsorganisaties en onderwijs – hebben weten te maken.

Bijzonder, omdat we door de maatregelen tegen verdere verspreiding van het coronavirus op dit moment in uitzonderlijke tijden leven met elkaar.

Het is hierdoor nog onzeker hoe de komende maanden gaan verlopen. Laten we met elkaar de schouders eronder zetten en verder aan de slag gaan met dit Sportakkoord. Uiteraard in een tempo en op een manier die passend is bij de omstandigheden.

Wij danken iedereen die al een bijdrage heeft geleverd en roepen andere sport-, zorg- en welzijnsorganisaties, het onderwijs en inwoners op om aan te haken bij de plannen die worden ontwikkeld. Dit Sportakkoord biedt kansen voor alle sportaanbieders in onze nieuwe gemeente, maar ook het onderwijs, de zorg en welzijn. Kansen voor ontwikkeling, vitaliteit, samenwerking, innovatie en verbinding. Laten we die kansen samen met elkaar verzilveren!

Lea van der Tuin – wethouder Appingedam

Jan Menninga – wethouder Delfzijl

Bé Schollema – wethouder Loppersum

1. De route naar een Lokaal Sportakkoord Eemsdelta i.o.

Een sportakkoord is een set afspraken tussen gemeenten, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties om het sporten en bewegen een impuls te geven, de kwaliteit van sportaanbieders te verhogen en de samenwerking te stimuleren. In december 2019 hebben de drie gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum de intentieverklaring getekend waarmee de ambitie werd uitgesproken om een lokaal sportakkoord te realiseren. In dit geval kwam daar nog een extra ambitie bij, namelijk namens drie gemeenten één sportakkoord realiseren. Dit omdat op 1 januari 2021 de drie gemeenten verder gaan als één gemeente: gemeente Eemsdelta.

Het doel

Onder leiding van sportformateur Marieke Postma is dit Sportakkoord tot stand gekomen. Het doel was om een mooie start te maken. Een start qua kennismaking, een verkenning van inhoudelijke thema's en het opstarten van kansrijke verbindingen en samenwerkingen. De betrokkenheid vanuit de sport, onderwijs, zorg, welzijn en inwoners was vanaf de start groot.

De vaststelling van het Sportakkoord Eemsdelta i.o. op dit moment is nadrukkelijk een markering van een beweging die in gang is gezet. Een beweging van elkaar ontmoeten, slimme verbindingen leggen, samenwerkingen aangaan en met elkaar bepalen welke ambities er zijn om vervolgens afspraken te maken hoe deze gerealiseerd kunnen worden. In dit Sportakkoord staan de opbrengsten opgetekend van diverse gesprekken én een grote werksessie op maandag 24 februari 2020. Ruim 100 inwoners van Delfzijl, Appingedam en Loppersum gingen met elkaar in gesprek over sporten en bewegen. Voorafgaand en na afloop is tijdens (groeps)gesprekken de inhoud verder aangescherpt en aangevuld en zijn er al zoveel mogelijk concrete afspraken gemaakt.

Nog maar het begin

De bijeenkomst op 24 februari 2020 en dit Sportakkoord zijn nog maar het begin. De komende maanden staan in het teken van het verder uitwerken en concretiseren van de plannen (al dan niet digitaal) om daarna in actie te komen.

Het is geen statisch plan. De inhoud kan verder worden aangevuld en geconcretiseerd en iedereen kan nog aansluiten. Sommige acties kunnen direct worden opgepakt en ingezet, andere thema's hebben langer de tijd nodig om tot een concreet voorstel te komen. Het eigenaarschap van dit plan ligt bij de partijen die dit Sportakkoord ondertekenen. De kerngroep (zie laatste hoofdstuk) voert de regie en bewaakt het proces.

Het is belangrijk om de tijd te nemen samen de ideeën verder uit te werken. In het Sportakkoord worden in vijf thema's de ambities en plannen verwoord:

1. Vitale Sportaanbieders – een sterke basis
2. Vaardig in Bewegen – alle kinderen volop kans op goed leren bewegen
3. Inclusief Sporten en Bewegen - iedereen kan meedoen
4. Positieve Sportcultuur – veilig op en rond het veld
5. Duurzame Sportinfrastructuur - klaar voor de toekomst

Ondersteuning

Met de ondertekening van dit Sportakkoord wordt er door het rijk uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld: €40.000 voor 2020 en €30.000 voor 2021. Daarnaast zijn er tegoedbonnen (vouchers) beschikbaar vanuit de Sportlijn van NOC*NSF. Deze tegoedbonnen kunnen worden ingezet voor bijvoorbeeld verenigingsondersteuningstrajecten, workshops en inspiratiesessies. Via de lokale adviseur sport, Otto Kooi, kunnen deze tegoedbonnen worden ingezet. Hij blijft betrokken gedurende de looptijd van het Sportakkoord (2020-2021) en is er vooral om de sportaanbieders te ondersteunen en faciliteren. Daarnaast biedt Huis voor de Sport Groningen (in de persoon van Andries Kooi) ondersteuning voor de werkgroepen indien nodig. Hij is het eerste aanspreekpunt voor het Sportakkoord Eemsdelta i.o. Samen met de kerngroep draagt hij zorg voor de communicatie en organisatie van bijeenkomsten/werksessies in het kader van het Sportakkoord.

2. Wedstrijdplan

Het Sportakkoord Eemsdelta i.o. heeft de titel 'Klaar voor de start'. We staan aan het begin van de ontwikkeling van een nieuwe gemeente. Het Sportakkoord is een aanleiding om elkaar (opnieuw) te leren kennen, verbindingen te leggen, ambities met elkaar te verwoorden en vooral: samen bedenken hoe we die ambities kunnen waarmaken.

De eerste stap is gezet: we hebben met elkaar kennism gemaakt en verschillende thema's inhoudelijk verkend. Er zijn mensen en organisaties opgestaan die een actieve rol willen spelen in het vervolg. Het vervolg is: prioriteiten stellen, (strategische) keuzes maken én concrete plannen opstellen en uitvoeren.

Het veld aan zet

Het Sportakkoord is nadrukkelijk geen beleidsplan maar een uitvoeringsprogramma. Welke acties worden uitgevoerd wordt bepaald door het veld. 'Het veld' zijn de mensen en organisaties die dit Sportakkoord ondertekenen en meedoen in de werkgroepen. Binnen de kaders bepalen zij welke acties worden uitgevoerd.

De kaders zijn:

- Het moet bijdragen aan het overall doel: iedere inwoner van Eemsdelta i.o. kan met plezier sporten en bewegen.
- Het moet passen binnen de uitgangspunten zoals beschreven in dit Sportakkoord.
- Het gemeenschappelijk belang gaat voor het eigen belang.
- Het uitvoeringsbudget is in totaal € 70.000,00.
- Het uitvoeringsbudget mag niet worden besteed aan hardware (bv bouw of renovatie van accommodaties).
- De tegoedbonnen (vouchers vanuit NOC*NSF) zijn voor alle sportaanbieders beschikbaar. Er is ruim aanbod, maar er is een limiet. Wie het eerst komt, wie het eerst maalt.

Meedoen is meebepalen. Het Sportakkoord biedt ruimte om sporten en bewegen een impuls te geven, om waardevolle samenwerkingen aan te gaan en de verenigingen te ondersteunen om de basis op orde te krijgen/houden. Kansen om kansrijke projecten en samenwerkingen op te starten. Kansen om met elkaar het goede gesprek te voeren welke structuur en ondersteuning op de lange termijn nodig is om sportaanbieders vitaal te houden en zo de maatschappelijke impact van sport en bewegen zo groot mogelijk te maken én aanbod te kunnen blijven bieden voor alle inwoners. Het is hoopvol dat er onder de deelnemers vertegenwoordigers zijn vanuit de sport, maar ook het onderwijs, welzijn en zorg. Dat belooft een mooie wedstrijd te worden!

3. Vitale Sportaanbieders – een sterke basis

Sportverenigingen en commerciële sportaanbieders vormen de basis die het mogelijk maakt dat alle inwoners met plezier kunnen sporten en bewegen. Het sociale karakter van de vele sportaanbieders heeft een ongelofelijke meerwaarde voor jong en oud. De sportaanbieders hebben ook een belangrijke waarde met betrekking tot de leefbaarheid in de vele dorpen en kernen. Dichtbij kunnen sporten verlaagt de drempel om daadwerkelijk in beweging te komen. Gemeente Eemsdelta i.o. heeft ongeveer 165 sportverenigingen en circa 10 commerciële aanbieders.

Onder druk

Hoewel er een enorme kracht uitgaat van deze zelforganiserende verbanden zijn velen tegelijkertijd ook kwetsbaar. Externe oorzaken als ontgroening, krimp en vergrijzing zorgen er voor dat sportaanbieders onder druk staan. Daarnaast zijn vrijwilligerstekorten, afname van (jeugd)leden, vacatures voor het bestuur en commissies, kwaliteit van het kader en regelgeving thema's die veel sportaanbieders bezig houden. Vaak gaat alle tijd en energie op aan de dagelijkse gang van zaken en het organiseren van de 'core business'. Daardoor is de focus eerder op vandaag dan op morgen. Wat nodig is, is dat we investeren in deze belangrijke basis. Als de basis op orde is, kunnen we van sportaanbieders vragen om na te denken over het creëren van 'extra' maatschappelijke impact. Zoals aanbod voor verstandelijke en/of lichamelijke sporters, of specifiek aanbod voor senioren. Extra aandacht voor een positieve sportcultuur. Samenwerking met welzijn of zorg. Een bredere rol in de dorpskern. Of het organiseren van (jaarlijkse) evenementen ter promotie van de sport en/of regio.

De ambitie is om sterke en vitale sportaanbieders te hebben die klaar zijn voor de toekomst en daarmee ook een bijdrage kunnen blijven leveren aan de leefbaarheid in de gemeente Eemsdelta i.o. Sterk en vitaal betekent voldoende en goed geschoold kader en bestuur en een plek kunnen zijn waar iedereen welkom is en zich thuis voelt. De sportvereniging is een centrale ontmoetingsplek en speelt een belangrijke rol in het sociale leven in Eemsdelta i.o. Het aangeboden sport- en beweegaanbod is divers en passend bij de behoeften.

Om deze ambitie waar te maken is het belangrijk dat:

- Sportverenigingen elkaar beter weten te vinden en meer met elkaar samenwerken. Een sterkere samenwerking is randvoorwaardelijk om sport- en beweegaanbod te kunnen blijven aanbieden, nu en in de toekomst.
- Sporten en bewegen dichtbij huis mogelijk blijft of dat vervoer naar sport- en beweegaanbod geen drempel is.
- Sportverenigingen investeren in de kwaliteit van kader en bestuur.
- De ouderbetrokkenheid groter wordt en vrijwilligerswerk bij de vereniging doen vanzelfsprekend wordt.
- Sportverenigingen worden ondersteund in hun vragen en uitdagingen, klein of groot.
- Er een plek/mogelijkheid is waar sportaanbieders hun vragen kwijt kunnen en in contact kunnen komen met andere aanbieders.
- De mogelijkheden tot professionalisering en samenwerking goed worden onderzocht en gefaciliteerd.
- Er een actueel overzicht is van het sport- en beweegaanbod voor alle inwoners en de aanbieders zelf.

Wat gaan we doen?

Werkgroep vitale sportaanbieders

We richten een werkgroep vitale sportaanbieders op. Het doel van deze werkgroep is om met elkaar te bespreken en daarop acties te formuleren wat er nodig is om sportverenigingen vitaal te houden/te maken. Hoe blijven de sportaanbieders toekomstbestendig, wat is daar voor nodig en hoe organiseren we dat? Er bestaat een sterke behoefte om elkaar vaker te ontmoeten en samenwerkingen aan te gaan op diverse manieren: dat varieert van samen een jeugdcompetitie opzetten tot de mogelijkheden onderzoeken om als twee verenigingen samen verder te gaan. Daarnaast is er een behoefte om een doorlopend actueel overzicht te hebben van alle sportaanbieders en hun aanbod. (en 'los' sport en beweegaanbod bij bijvoorbeeld een fysiotherapeut).

Eén van de mogelijkheden om ontmoeting en kennisdeling te faciliteren en stimuleren is een jaarlijkse kalender met bijeenkomsten te maken. De werkgroep bepaalt op welke momenten de sportaanbieders op welke manier bij elkaar komen rond een zelf gekozen thema. De lokale adviseur sport kan ondersteunen en meedenken hierin.

Een andere mogelijkheid is het onderzoeken van de mogelijkheden om een Sportraad op te richten die als overkoepelend platform kan dienen voor alle sportaanbieders. Die het grotere geheel kan bewaken en ondersteuning voor sportaanbieders (bv op gebied van versteviging kader en bestuur en ledenwerving) kan organiseren. Vanuit de tegoedbonnen kan een dergelijk traject worden ondersteund.

Tevens zou deze werkgroep aan de slag kunnen met het onderzoeken van de mogelijkheden om sportaanbod breder bekend te maken en kinderen te stimuleren hier gebruik van te maken. Opties hiervoor zijn bijvoorbeeld de Sporthopper (www.sporthopper.nl) of Sjors Sportief (www.sportstimuleringsnederland.nl). Dit zijn manieren om inwoners, in dit geval kinderen 4-12 jaar, op een laagdrempelige manier bekend te maken met het culturele en sportieve aanbod in hun gemeente.

0-100 platform

Sjors Sportief kan worden doorontwikkeld naar een 0-100 platform. Dit is een digitaal platform waar alle inwoners van de gemeente zich kunnen inschrijven voor activiteiten en het aanbod kenbaar gemaakt kan worden. Het systeem is zelfregulerend, aanbieders kunnen zelf hun aanbod op de site zetten en inwoners kunnen zelf inschrijven. Alle aanbieders worden automatisch op een kaart (Google Maps) weergegeven zodat duidelijk is wie waar zit. Alle inwoners gaan voor het aanbod sport en bewegen naar één site. Er kan ook informatie over reguleringen (bijvoorbeeld het Jeugdfonds Sport en Cultuur) worden toegevoegd en er kan onderscheid gemaakt worden tussen verschillende doelgroepen. Op www.eemsdelta.sportstimuleringsnederland.nl/ is een demoversie te vinden van een mogelijk platform Eemsdelta. De kosten van een dergelijk platform bedragen € 1500 per jaar. Bij de start is er coördinatie nodig van ongeveer 25 uur.

Een plan van aanpak om de sportaanbieders structureel te versterken zou er globaal zo uit kunnen zien:

In de werkgroep zitten de volgende personen:
DVC Appingedam (Rudi Rondhuis)
SV Appingedam (Siebylla Oorburg)
TTV Talo (Anja Stol en Lars Boersma)
Kinese Fysiotherapie (Bert Guns)
Huis voor de Sport Groningen
Lokale adviseur Sport (Otto Kooi)

Verenigingsondersteuningstrajecten

We bieden verenigingsondersteuning aan in de vorm van workshops, inspiratiesessies, trainingen en verenigingsondersteuningstrajecten voor sportverenigingen die zich willen ontwikkelen. Of het nu gaat om het ontwikkelen van nieuw aanbod of ledenwerving of het inrichten van een goed en deskundig bestuur: voor alle vragen zijn er mogelijkheden.

Een aantal voorbeelden van ondersteuning die mogelijk is (gebaseerd op de input van 24 februari):

- Module *Meer leden/sponsors/vrijwilligers in korte tijd*.
- Het volgen van de bestuurdersopleiding.
- Veel verenigingsbestuurders worstelen met de vraag hoe zij hun (bestuurlijk) kader kunnen verjongen en kunnen aanvullen. Veel jongeren weten echter niet wat het besturen van een vereniging precies inhoudt. Tijdens het *Talentprogramma modern besturen* gaan jongeren op zoek naar de manier waarop de sport zich het beste kan organiseren en hoe zij daar iets in kunnen betekenen.
- Procesbegeleiding bijvoorbeeld bij fusie/samenwerking.
- Positief opgroeien bij de sportvereniging.
- Training Sport en Gedrag.
- Technische trainingen voor trainers en coaches (vooral de jeugd).

Het uitgangspunt is om trajecten met minimaal twee verenigingen te doen. Op die manier draagt het ook bij aan de samenwerking en ontmoeting en is het leereffect groter en duurzamer.

Financiering aanvragen

Vanuit de tegoedbonnen die beschikbaar zijn uit de Sportlijn van NOC*NSF kunnen de verenigingsondersteuningstrajecten worden gefinancierd. Deze kunnen worden aangevraagd via de lokale adviseur sport, Otto Kooi (otto.kooi@adviseurlokalesport.nl). De lokale adviseur Sport en Huis voor de Sport Groningen nemen samen het initiatief voor de inventarisatie onder sportverenigingen en het starten van de gewenste trajecten.

4. Vaardig in bewegen – alle kinderen volop kansen om goed te leren bewegen

In de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum is een aantal jaren geleden bewust de keuze gemaakt om te investeren in goed bewegingsonderwijs. Op elke school wordt aan elke groep minimaal 1 uur bewegingsonderwijs gegeven door een vakleerkracht. Deze keuze zorgt ervoor dat elk kind, ongeacht zijn of haar thuissituatie, de kans krijgt op een goede ontwikkeling van motorische vaardigheden. Ook zijn er in elke gemeente bewegingslessen voor peuters (Nijntje Beweegdiploma) en is er overal naschools aanbod (NSA). Daarnaast zijn er programma's waar alle kinderen kosteloos aan kunnen deelnemen die gericht zijn op het inhalen van bewegingsachterstanden zoals GymXtra, Kids in Action en FitKids.

Doelgroep bereiken die het écht nodig heeft

Er ligt een mooie basis waar het gaat om het aanleren van motorische vaardigheden, kinderen kennis laten maken met sporten en bewegen en het bieden van (extra) begeleiding wanneer dat nodig is. De uitdaging zit vooral in het bereiken van de kinderen die het echt nodig hebben: kinderen met overgewicht, kinderen die vanuit thuis niet worden gestimuleerd om te sporten en bewegen, kinderen met een beweegachterstand. Hoe sluit het aanbod zo goed mogelijk aan bij deze doelgroep? Welke verbeterlagen zijn er nog te maken? De ambitie is om een structureel, breed, doorlopend beweegaanbod en goede begeleiding voor kinderen van alle leeftijden te hebben dat goed bekend is bij iedereen. Vanuit de context van school, want daar vind je alle kinderen. Daarin is samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, sportaanbieders en zorg zeer belangrijk. Zodat alle kinderen met plezier kunnen sporten en bewegen van jong af aan. Een andere belangrijke uitdaging is om sportaanbieders structureel te betrekken bij het (na)schoolse aanbod op scholen.

Om deze ambitie waar te maken is het belangrijk dat:

- Scholen en sportaanbieders samenwerken om structureel en laagdrempelig sportaanbod te faciliteren op en na school.
- Scholen (inclusief SBO), BSO, kinderopvang en andere maatschappelijke organisaties kinderen stimuleren om lid te worden van een sportaanbieder.
- Ouders inzicht krijgen in het nut en de noodzaak van een leven lang actief zijn en in de bijdrage die zij kunnen leveren.
- Er voldoende aanbod is voor alle kinderen, ongeacht motorische vaardigheden, sociale achtergrond of financiële situatie om het hele jaar door kunnen sporten en bewegen en ook daartoe gemotiveerd worden.
- Er verbinding is met positief jeugdbeleid om ook de waarde van sport als middel optimaal te kunnen benutten.
- Trainers, coaches en docenten goed opgeleid/getraind zijn om kinderen met plezier en op een verantwoorde manier te begeleiden.
- Het aanbod voor kinderen om te sporten en bewegen goed (her)kenbaar is.
- Op de langere termijn een gedeelde visie op sporten en bewegen in de nieuwe gemeente wordt geformuleerd met daarbij een faciliterende structuur waarin ruimte is voor sportaanbieders, onderwijs en zorg om samen te werken.

Wat gaan we doen?

Werkgroep samenwerking onderwijs, sport, kinderopvang en zorg

We richten een werkgroep op die zich bezighoudt met het optimaliseren van de samenwerking tussen onderwijs, sport, zorg en kinderopvang. Er is duidelijk een wens en ambitie uitgesproken om deze samenwerking te verstevigen, uit te breiden en te verduurzamen. Sportaanbieders willen hier graag een rol in spelen. Het doel is om alle kinderen de kans te geven op een goede motorische ontwikkeling en daarmee het plezier in sporten en bewegen zo goed mogelijk mee te geven. Tijdens en na schooltijd. Thema's/acties waar de werkgroep mee aan de slag kan zijn:

- Betere aansluiting van het aanbod op school, BSO en sportaanbieders.
- Kenmerken van de doelgroep die nu niet bereikt wordt helder krijgen.
- Doorgaande leerlijnen motorische vaardigheden van 0-12 jaar ontwikkelen.
- (structurele) Lessen/clinics op scholen door sportverenigingen.
- Gezamenlijke sportdagen, Koningspelen, scholencompetities.
- Schoolzwemmen.
- Sportzorgtrajecten.
- De plek van sport en bewegen binnen de sociale aanpak Versterkingsopgaven.
- Kinderen met een motorische achterstand.
- Kinderen met overgewicht.
- Overgang basisonderwijs naar voortgezet onderwijs.

In de werkgroep zitten de volgende personen:

Coördinator bewegingsonderwijs Marenland en Noordkwartier (Mirjam Berghuis)

CJG DAL (Dagmar Slager)

Kids2BE

Tonnie Meijer

Zwemvereniging Azuro (Menno Muller)

Huis voor de Sport Groningen – Maaïke van Leusden

Ouderbetrokkenheid en positief jeugdbeleid

Er is een duidelijke wens voor meer ouderbetrokkenheid én het inzetten van sport als middel binnen de jeugdhulp. De GGD wil ondersteuning bieden in het bevorderen van de ouderbetrokkenheid en bewustwording, vooral bij ouders van kinderen die onvoldoende bewegen. Een werkgroep gaat aan de slag met het onderzoeken van de mogelijkheden van sporten en bewegen binnen het nieuwe jeugdbeleid van de drie gemeenten, JongGOUD Eemsdelta. Inspiratie voor de uitvoering van dit beleid is het Child Friendly Cities Initiative, waar het doel is dat de volledige gemeenschap alles in het werk stelt om kinderen gezond en veilig te laten opgroeien. Er is een aantal werkgroepen actief, waarin o.a. inwoners, kinderen, ondernemers en professionals zitten die samen werken aan een kindvriendelijke gemeente, zoals door het bevorderen van buiten spelen.

In de werkgroep zitten de volgende personen:

Tina Talsma en/of Dagmar Slager vanuit Positief Jeugdbeleid, preventie en JongGOUD

GGD Groningen

ASWA-Welzijn en SWD (Ferdinand Uuldriks)

5. Inclusief sporten en bewegen – iedereen doet mee

We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Alle inwoners van gemeente Eemsdelta i.o. moeten kunnen sporten en bewegen op zijn/haar eigen niveau op een plek waar hij/zij zich thuis voelt. Met de benodigde en deskundige begeleiding zodat iedereen veilig en met plezier kan sporten en bewegen. We zetten de kracht van sport en bewegen in als middel om een positieve ontwikkeling bij mensen te stimuleren. De mogelijkheden om te sporten en bewegen voor álle inwoners zijn goed bekend en slimme samenwerkingen tussen sport, zorg, welzijn zijn makkelijk gelegd door korte lijnen.

Om deze ambitie waar te maken is het belangrijk dat:

- Sporten en bewegen laagdrempelig en bereikbaar is voor iedereen.
- Het aanbod, de behoefte en de mogelijkheden goed bekend zijn bij iedereen.
- Er goede en professionele begeleiding is bij het sporten en bewegen.
- Er goede begeleiding is van, naar en/of tijdens het sporten en bewegen daar waar nodig.
- Regelingen die er zijn zoals het Jeugdfonds Sport en Cultuur goed worden gebruikt.
- Mensen die om wat voor reden dan ook niet sporten of bewegen proactief worden benaderd.
- Er een goede en structurele samenwerking is tussen zorg, welzijn en sport.
- Sport en bewegen wordt ingezet als middel, bijvoorbeeld voor sociale vorming en ontwikkeling.

Wat gaan we doen?

We richten drie werkgroepen op die elk met een doelgroep aan de slag gaan:

1. Kwetsbare jongeren (12-27 jaar)

Er zijn relatief veel jongeren in gemeente Eemsdelta i.o. die zonder thuiskwalificatie zitten en kwetsbaar zijn om wat voor reden dan ook. Nauwe samenwerking en continuïteit in de aanpak en het aanbod van deze groep is nodig om hen goed te helpen zodat ze volwaardig onderdeel uitmaken van de samenleving. Deze werkgroep gaat aan de slag met het verduurzamen van succesvolle aanpakken én met het versterken van de preventieve aanpak waarbij sport en bewegen als effectief middel wordt ingezet om te voorkomen dat jongeren om wat voor reden dan ook uitvallen. Thema's/ideeën die al zijn geopperd zijn:

- Samenwerking met Jeugdzorg, CJG, RMC, Werkplein Fivelingo, Onderwijs, Hulpverlening, etc.
- Naast sport en bewegen aandacht voor structuur, gedrag, sociale netwerk, etc.
- Bieden van werk/leertrajecten bij bv sportverenigingen.
- Inzetten van tools zoals bv Positieve Gezondheid.
- Maatjestrjecten voor jongeren bij sportverenigingen i.s.m. Jimmy's (Kans050)

In de werkgroep zitten de volgende personen:

CJG DAL en/of vertegenwoordiging vanuit Jeugdteam

Sport4Connect

ASWA- Welzijn en SWD (Jongerenwerk) – Ferdi Uuldriks

2. Kwetsbare ouderen en volwassenen

De groep senioren groeit: tussen 2018 en 2040 verdubbelt het aantal 80-plussers in de provincie Groningen. Lang niet alle volwassenen en ouderen vinden zonder begeleiding de weg naar het sport en beweegaanbod. Daarvoor is het nodig dat het aanbod goed bekend is, dat er voldoende passend aanbod is en dat het aanbod laagdrempelig genoeg is. Om gebruik te kunnen maken van het aanbod is vaak deskundige en proactieve begeleiding nodig. Nauwe samenwerking en afstemming tussen sportaanbieders, welzijn, beweegcoaches, zorgorganisaties, huisartsen/POH'ers is nodig om deze doelgroep in beweging te krijgen dan wel houden. Datzelfde geldt voor kwetsbare volwassenen, bijvoorbeeld met fors overgewicht en andere

gezondheidsproblemen. Deze groep mensen heeft het sporten en bewegen vaak niet vanuit hun thuissituatie meegekregen en is moeilijk(er) te activeren. Daarnaast spelen andere factoren een rol zoals beperkte financiële middelen. Thema's/acties waar deze werkgroep mee aan de slag zouden kunnen gaan, zijn:

- Inventarisatie van het huidige aanbod en de wensen die er zijn.
- Communicatie en PR van het aanbod: hoe zorgen we ervoor dat het goed bekend is?
- Werven en betrekken van sportaanbieders die aanbod willen ontwikkelen.
- Organiseren van training en begeleiding voor deze sportaanbieders.
- Samenwerking met huisartsen, fysiotherapeuten, POH'ers: verstevigen van de link tussen sport en zorg
- Opzetten van vormen van Old Stars (zoals Walking Football).
- (door)Ontwikkelen van maatjesprojecten met betrekking tot sporten en bewegen.
- Link onderzoeken met Positieve Gezondheid.
- Verduurzamen van samenwerking, netwerk/structuur opzetten.

In de werkgroep zitten de volgende personen:

Huis voor de Sport Groningen (Ellen Wollerich)

Joni Vleeschhouwer

DTTC '78 (Andries Nijboer)

ASWA-Welzijn en SWD (Jaap Karssies)

Alie Pijper, POH'er bij Huisartsenpraktijk Cijssouw in Spijk

Werkplein Fivelingo (Bart Duursma) denkt ook graag mee met deze werkgroep.

3. Mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking

Er bestaat een sterke behoefte om mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking meer te laten sporten en bewegen. Onder deskundige begeleiding, op een veilige plek en met gelijkgestemden. Maar juist óók samen sporten: mensen met én zonder een beperking samen bewegen. Binnen of buiten in de openbare ruimte. Er zijn veel ideeën hoe dit bewerkstelligd zou kunnen worden. De werkgroep richt zich op het uitwerken van deze ideeën. Thema's/acties waar deze groep mee aan de slag zou kunnen zijn:

- In kaart brengen van aanbod en ontwikkelen nieuw aanbod indien nodig.
- Dit aanbod communiceren en kenbaar maken (sporthopper voor aangepast sporten oid).
- Inventariseren welke aanbieders aanbod hebben dan wel willen ontwikkelen.
- Deze aanbieders de begeleiding en training bieden die nodig is.
- Samenwerking en netwerk opbouwen.
- Opzetten van G-voetbal.
- Ondersteuning vanuit het professionele (zorg) werkveld.
- Samen sporten en bewegen in de wijk: hoe stimuleer en begeleid je ontmoeting?
- Diverse maatjesprojecten

In de werkgroep zitten de volgende personen:

Cosis (Martine Rink)

Huis voor de Sport Groningen (Ellen Wollerich)

DVC Appingedam (Rudi Rondhuis)

Kinese Fysiopraktijk (Bert Guns)

6. Positieve sportcultuur – veilig op en rond het veld

Sportverenigingen zijn veilige plekken waar iedereen welkom is en waar alle leden, vrijwilligers, ouders en trainers op een respectvolle manier met elkaar om gaan. Er zijn duidelijke normen en waarden die ook worden gehandhaafd.

Om deze ambitie waar te maken is het belangrijk dat:

- We met elkaar bepalen: wat vinden we normaal gedrag?
- We de sociale kracht van sportverenigingen meer benadrukken en gebruiken.
- We normaal doen waar het kan en bijzonder doen waar nodig.
- Kader en bestuur voldoende opgeleid is om goede rolmodellen te kunnen zijn en op een goede manier te kunnen handhaven.
- De ouderbetrokkenheid wordt verhoogd.
- Jeugd betrokken wordt bij het reilen en zeilen van een sportvereniging.
- De rol die je speelt in de sport meer wordt gekoppeld aan je maatschappelijke carrière.
- Coaches, trainers, leiders én ouders van jeugd het plezier voorop stellen.
- We voldoende waardering uitspreken voor alle mensen die zich nu al belangeloos inzetten voor de verenigingen.

Wat gaan we doen?

Werkgroep positieve sportcultuur

Hoewel dit thema tijdens de werksessie als zeer belangrijk werd ervaren zijn er op dit moment geen partijen die nu actief met dit thema bezig willen gaan. Dit thema zou onderdeel kunnen zijn van de werkgroep *vitale sportaanbieders* of, waar het gaat om ouderbetrokkenheid, in de werkgroep *ouderbetrokkenheid*.

Onderwerpen/acties die verder zouden uitgewerkt zouden kunnen worden zijn:

- Hoe verhogen we de ouderbetrokkenheid? (en die van opa's en oma's)
- Wat vinden we normaal gedrag? Welke normen en waarden willen we hanteren? Hoe borg je zoiets binnen een vereniging/gemeente? Wie heeft daarin welke rol?
- Welke ondersteuning hebben sportaanbieders nodig?
- Welke ondersteuning en opleiding/begeleiding hebben de trainers en coaches van de jongste jeugd nodig?
- Hoe waarderen we vrijwilligers?
- Hoe creëer je rolmodellen en zet je ze in?
- Betrokkenheid van de jeugd bij de sportvereniging. Concreet ideeën die al zijn genoemd:
 - Samen laten optrekken van senioren en jeugdleden (maatjes) met als doel jeugd leren hoe een vereniging functioneert en welke rol zij daarin kunnen vervullen.
 - Instellen van een jeugdraad of jeugdbestuur en organiseren van een ALV (Algemene Ledenvergadering) voor jongeren.

Voorbeelden (vanuit de tegoedbonnen) die ingezet zouden kunnen worden:

- Positief opgroeien. Een interventie gericht op het verbeteren van het pedagogisch klimaat van een vereniging.
- Een verenigingstraject Sportief Coachen. Traject met als doel om binnen een vereniging (verenigingen) te komen tot een gezamenlijk visie en afspraken over begeleiding van sporters.
- Veiligheidsanalyse bij (voetbal)verenigingen. Een verenigingstraject gericht op inzicht verkrijgen in de veiligheidssituatie en -beleving op een vereniging.

7. Duurzame sportinfrastructuur – klaar voor de toekomst

We willen dat er in alle kernen en dorpen voldoende aanbod en mogelijkheden zijn en blijven voor iedereen om te sporten en bewegen. Mogelijkheden om te sporten en bewegen en een actieve verenigingsstructuur dragen bij aan de leefbaarheid van onze gemeente. We maken goed gebruik van de openbare ruimte en elkaars faciliteiten. De sportaccommodaties zijn duurzaam en toegerust voor de toekomst.

Om deze ambitie waar te maken is het belangrijk dat:

- De openbare ruimte goed gebruikt wordt (bv de beweegtuinten, parken en speeltuinten).
- Sportaanbieders en onderwijs meer naar buiten gaan om te sporten en bewegen.
- Sportaanbieders vitaal en toekomstbestendig zijn.
- Er voldoende laagdrempelig sport- en beweegaanbod blijft in alle kernen en dorpen.
- Er een goede balans is tussen vitaliteit en aanbod.
- Er duurzame samenwerkingen zijn tussen onderwijs, sport, gemeente, zorg en welzijn.
- Bij nieuwbouw voldoende aandacht is voor de mogelijkheid om te sporten en bewegen.
- Sportaanbieders gefaciliteerd worden in het aanboren van benodigde subsidies om te verduurzamen.

Wat gaan we doen?

Inventarisatie onder sportverenigingen

Er zijn meerdere mogelijkheden om als vereniging ondersteuning te krijgen bij het verduurzamen van de sportaccommodatie. Bij de Groene Club (www.degroeneclub.nl/) of 'De Energieke Club' (www.huisvoordesportgroningen.nl/blog/impuls-voor-duurzame-sportverenigingen-in-groningen) kunnen sportverenigingen kosteloos een traject volgen. In dat traject wordt een scan en analyse uitgevoerd waarna advies wordt uitgebracht over energiebesparende maatregelen en het verduurzamen van de accommodatie. Verenigingen krijgen ook desgewenst begeleiding bij het aanvragen van mogelijk subsidies en oriëntatie op financieringsmogelijkheden.

Geïnteresseerde verenigingen kunnen zich aanmelden bij Otto Kooi, lokale adviseur sport (otto.kooi@adviseurlokalesport.nl). Naast de individuele trajecten wordt er ook een gezamenlijke sessie belegd waarin de uitkomsten van de individuele trajecten met elkaar worden gedeeld zodat men van elkaar kan leren maar ook bekeken kan worden of er voordelig kan worden ingekocht (schaalgrootte).

Werkgroep Duurzaamheid & Innovatie

De bijdrage van sport en bewegen aan de leefbaarheid van de nieuwe gemeente is een actueel en levend thema. De werkgroep richt zich dan ook op de link tussen duurzaamheid en innovatie van sport en bewegen en de leefbaarheid in de gemeente. Met daarbij het gebruik van de openbare ruimte als belangrijk thema.

Onderwerpen/acties waarmee de werkgroep aan de slag kan, zijn:

- Herinrichting sportparken en gebieden en de betrokkenheid van sportaanbieders daar in.
- Multifunctionele accommodaties.
- Visie op duurzaamheid en bewegen.
- CO2 neutraal worden: wat is er nodig?
- Interactieve hulpmiddelen.
- Verduurzaming sportaccommodaties en openbare ruimte.
- Sportstimulerende materialen/apparaten in de openbare ruimte (zoals tafeltennistafels)
- Voldoende wandel en fietsroutes.
- Verzilveren koppelkansen vanuit de versterkingsopgave (Sloop/Nieuwbouw).

Het verduurzamen van de sportsector wordt ook landelijk opgepakt. Aan welke ambities wordt gewerkt en welke ondersteuning er beschikbaar is staat beschreven in de Routekaart Verduurzaming Sport voor Verenigingen. Alle sportaccommodatie CO2-arm, geen gewasbeschermingsmiddelen, gebruik van circulaire materialen en klimaat adaptieve sportomgeving zijn de ambities. Meer info is aan te vragen via sportakkoord@nocnsf.nl.

In de werkgroep zitten de volgende personen:

DVC Appingedam (Rudi Rondhuis)
Landgoed de Camping (Drewes Wildeman/Cees bij de Leij)
ASWA-Welzijn en SWD (Jaap Karssies)
TTV TALO (Anja Stol en/of Lars Boersma)
Huis voor de Sport Groningen (Andries Kooi)
Werkplein Fivelingo (Bart Duursma)
Centraal aanspreekpunt duurzaamheid ('duurzaamheidscoach')

Inventarisatie Pilot Gezonde Club en Rookvrije accommodatie

Er is een lopend project de Gezonde Club en er zijn al verenigingen die (gedeeltelijk) gezond aanbod hebben in de sportkantines en/of (gedeeltelijk) rookvrij zijn. Verenigingen die geïnteresseerd zijn kunnen alsnog meedoen met de pilot Gezonde Club en ondersteuning krijgen bij het gezonder en/of rookvrij maken van hun vereniging. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden bij Erwin Bloeming (e.bloeming@hvdsq.nl) van Huis voor de Sport Groningen. Ook kunnen sportaanbieders TeamFit inschakelen, ook zij ondersteunen kosteloos verenigingen in het gezonder maken van hun kantines en/of rookvrij maken (www.teamfit.nl). Daarvoor kunnen zij zich aanmelden bij Otto Kooi, adviseur lokale Sport (otto.kooi@adviseurlokalesport.nl).

Duurzaamheidscoach

Er wordt momenteel gezocht naar een centraal aanspreekpunt met betrekking tot duurzaamheid en sport en bewegen. Deze wens kwam nadrukkelijk naar voren. Deze persoon ('duurzaamheidscoach') kan ondersteuning bieden bij het vinden van fondsen en subsidies en is aanspreekpunt voor alle sportaanbieders.

Overige onderwerpen

Andere thema's en ideeën die zijn geopperd zijn:

- Ontwikkeling nieuw innovatief aanbod.
- Samenwerking rond accommodaties en/of openbare ruimte, meervoudig gebruik.
- Samenwerking sport en bewegen en dorpshuizen.
- Buitenspelen voor jong en oud.
- Jongerenwerkers die met bakfietsen vol sport- en spelmaterialen rond kunnen fietsen. Deze materialen en/of manier van werken kan ook voor andere doelgroepen interessant zijn.
- Organisatie van evenementen rond/in openbare ruimte om meer aandacht te creëren en mogelijkheden te laten zien.

8. Borging en blik vooruit

De partijen die het Sportakkoord ondertekenen zetten zich met elkaar in om dit Sportakkoord verder uit te werken tot concrete plannen die worden uitgevoerd. Zoals eerder gezegd is de ondertekening van dit Sportakkoord slechts de start. Het voorstel is om de komende maanden met elkaar de plannen verder uit te werken en te concretiseren. De planning tot de zomer ziet er als volgt uit:

April-augustus 2020	Werkgroepen komen bij elkaar en werken aanzet verder uit (al dan niet digitaal, wat passend is bij de mogelijkheden en maatregelen)
September 2020	Grote werkbijeenkomst met terugkoppeling werkgroepen en met workshops voor sportaanbieders met bijvoorbeeld de volgende thema's: vrijwilligersmanagement, modern besturen, ouderbetrokkenheid, positief coachen. NB. Gezien de huidige situatie rond het Corona-virus kan deze werkbijeenkomst alleen plaatsvinden wanneer de maatregelen dat toelaten. Indien september nog te vroeg is, wordt deze bijeenkomst gehouden wanneer dat weer toegestaan en verantwoord is.

De bijeenkomst in september is een moment van ontmoeting, verdere kennismaking en verbinding. Het laat zien welke stappen er al gezet zijn in het Sportakkoord en het is een moment om aan te haken wanneer je nog niet betrokken bent. De werkgroepen en de voorbereiding & organisatie van de werkbijeenkomst in september wordt gefaciliteerd door de gemeenten, Huis voor de Sport Groningen (Andries Kooi) en Otto Kooi als lokale adviseur sport. De voorbereiding en organisatie wordt gedaan met de aanvoerders van de werkgroepen.

Werkgroepen en kerngroep

Er zijn op dit moment zeven werkgroepen en elke werkgroep heeft een aanvoerder. Deze persoon is de kartrekker en initiatiefnemer om bij elkaar te komen en actie te ondernemen. Hij/zij is ook het aanspreekpunt voor anderen als het gaat om dit thema. De aanvoerders zijn:

Werkgroep Vitale Sportaanbieders: Rudi Rondhuis (rudirondhuis@gmail.com)

Werkgroep Vaardig in Bewegen: Mirjam Berghuis (mirjamberghuis@marenland.org)

Werkgroep Ouderbetrokkenheid: Dagmar Slager (d.slager@delfzijl.nl)

Werkgroep Kwetsbare Jongeren: Sport4Connect (info@sport4connect.nl)

Werkgroep Kwetsbare Ouderen/Volwassenen: Ellen Wollerich (e.wollerich@hvdsq.nl)

Werkgroep Verstandelijk en/of Lichamelijke Beperking: Bert Guns (bert.guns@kinesefysio.nl)

Werkgroep Duurzame Sportinfrastructuur: Andries Kooi (a.kooi@hvdsq.nl)

De werkgroepen bepalen zelf hoe vaak en op welke manier zij samenkomen en aan de slag gaan. De aanvoerders samen vormen de kerngroep die in ieder geval wordt aangevuld met een vertegenwoordiging vanuit de gemeente die ook de rol van penningmeester heeft. Dat is Ruald de Vries (r.devries@appingedam.nl en 0596-691144). Hij zal ook het initiatief nemen om de kerngroep bij elkaar te roepen. Deze kerngroep komt in ieder geval twee keer per jaar samen. In deze kerngroep wordt de voortgang van de werkgroepen en de uitvoering van het Sportakkoord besproken. Deze groep neemt ook gezamenlijk de besluiten over welke middelen waarvoor worden ingezet.

Andries Kooi van Huis voor de Sport Groningen (a.kooi@hvdsq.nl) is aanspreekpunt met betrekking tot het Sportakkoord en ondersteunt en faciliteert de werkgroepen waar nodig.

Langere termijn

Er is behoefte aan de ontwikkeling van een gezamenlijke visie op sport en bewegen voor de nieuwe gemeente Eemsdelta. En aanvullend daarop een structuur waarin ruimte is voor een duurzame samenwerking tussen onderwijs, sport en zorg die faciliterend werkt om de visie te kunnen uitdragen. Het wordt belangrijk gevonden dat duidelijk is welke rol en positie de gemeente inneemt ten opzichte van sporten en bewegen. De inhoud en alles wat voortkomt uit dit Sportakkoord vormt een basis voor een nieuw te vormen visie op sporten en bewegen in de gemeente Eemsdelta i.o.